

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A 70 éves Koessler János-
emlékeiről*

Forrás:

Magyarország

Bn

1923. 5. 23.

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Koessler János

Idő

"1923"

Személy

A 70 éves Koessler János — emlékeiről

Az ősz zenetudós elmondja harmincöt éves tanári működésének emlékeit a „Magyarország” munkatársának. Érdekes megjegyzései Dohnányiról, Bartók Béláról, Weiner Leóról és Kálmán Imréről

(A Magyarország tudósítójától.) Hétfőn lesz hetven esztendőes Koessler János: a magyar zene tudós mestere, a magyar muzsikának ma már kultúrtörténeti jelentőségű alakja. Koessler Jánosnak, a Zeneakadémia híres professzorának nevét, jelentőségét nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában a magyar zeneszerzők hatalmas sora hirdeti, akik mind tanítványai voltak az ősz mesternek. Volt növendékei között szinte kivétel nélkül ott láthatjuk mindazokat, akik nehézségteljes klasszikus törekvésű muzsikájukkal, vagy könnyed, finom, szellemes operett-zenéjükkel túljutottak határainkon és mindenütt dicsőséget szereztek a magyarságnak.

A budai oldal egyik kedves, romantikus kis uccájában, a Toldy Ferenc uccában lakik, alacsony földszintes kis házban Koessler János. Kopogtatásunkra erőteljes „szabad” hallatszik a szobából. Mély tekintetű szemével csodálkozva néz rám, amikor hetven éves jubileuma alkalmából emlékei, élete, hírnevesebb tanítványai felől érdeklődöm. Mosolyogva szabadkózik a csodálatraméltóan jó kondícióban lévő magas, erőteljes férfiú.

Hosszas kérdés után végre beszélni kezd. Leül az asztal mellé és minden szavából kisugárzik okossága, bölcs megfontoltsága.

A hivatásáról

beszél, amelynek mindent alárendelt. Ezért éli életét egyedül, ezért nem házasodott meg.

— Az én működésem speciálisan pedagógiai természetű. A legnagyobb örömet és boldogságot még ma is az szerzi nekem, hogy taníthatok. Szenvodélyesen szeretem a hivatásomat és hogy ennek minél jobban meg tudjak felelni, magam is komponálok áhándóan, hogy átérezzem mindazt a fájdalmat, gyötrelmet és örömet, amit az alkotás okoz. Mint pedagógus szerető, mondhatnám atyai szívvel csüngök tanítványaimon és minden törekvésem abban merül ki, hogy mindenkiből kihozzam azt, ami egyéniségének legjobban megfelel. A tanítónak az a kötelessége, hogy növendékeit megismerje és vezesse. Én ezt igyekeztem mindig szem előtt tartani és azt hiszem, hogy sikerült is.

— Minden tanítvánnyal külön-külön egyéni foglalkoztam. Már a formatanulmányoknál vizsgáltam, hogy növendékeim képességei milyen irányba gravitálnak és azután bizalmas baráti beszélgetések közben hívtam fel figyelmüket arra, hogy milyen irányban van kilátásuk tökéletes sikert elérni, legjobban érvényesülni.

A tanítványairól

kérdezem: Dohnányiról, Weiner Leóról, Bartók Béláról, Kodályról, Siklósról és a magyar operett-írás büszkeségeiről, Kálmán Imréről, Szirmai Alberttről, és az elhunyt Jacobi Viktorról. Meghatottan szedi csokorba emlékezéseit az elmúlt harmincöt esztendőről. A szemében könnyek csillognak.

— Dohnányi már növendék korában is elsőrangú dolgokat produkált; feltűnést keltett egy zongoraditőseivel, amelyet mindenütt jászottak és amely a legmagasabb kultúráivon állott. Ő elejétől végig megmaradt abban az irányban, amelyet határozott egyéniségével maga elé kitűzött. Olyan kiváltságos talentuma volt, amilyenre működésem alatt alig akadtam. Formaérzéke és muzikalitása kimondottan elsőrangú volt és a kamarazeneben is rivális nélkül állott már zsenge ifjú korában. Dohnányi a zenei színek és a tónusok zsenije, aki mélyseges finomsággal érzi a hangszereles minden misztikus titkát.

— Ugyanabba az irányba, amelybe Dohnányi oly mesterien irányította magát, a magyar klasszikus zene birodalmába fejlődött Weiner Leó is. Hangulatos, kedves emlékem Weiner Leó felvétele a Zeneakadémiára. Valamennyi tanár a felvétele ellen volt. Wagner Richárd műveinek néhány zongora-transzkripciójával jelentkezett a fiatal Weiner és én rögtön felfedeztem benne harmonizáló tehetségét. A felvétel nehezen ment. Cselhez voltam kénytelen folyamodni. Weiner tudniillik olyan tökéletesen, olyan kaligrafice írta a hangjegyeket, hogy az már szinte nyomtatásnak tetszett. A tanári konferenciának azt ajánlottam tehát, hogyha másért nem, már ezért is érdemes a fiatalembert az Akadémiára felvenni. Hosszas tanácskozás után sikerült is ez, és ime Weiner Leó is olyan dicsőséget szerzett a magyar zenekultúrának, amellyel

mindnyájan csak büszkélkedhetünk. Az Akadémián Weiner Leó volt egyik legszorgalmasabb tanítványom. Kontrapont feladatait pedig mindig példásan oldotta meg. A folyton fejlődő Weiner Leó mindvégig megtartotta ízlésének választékosságát.

A modern magyar zene nagyságairól

kérdezem ezután. Bartókról beszél, akit nagyon szeretett.

Bartók eleinte Schumann-nak, Brahmsnak és csodálatosképpen Dohnányinak a büvkörében élt és kompozíciói ezeknek a hatása alatt készültek. Rögton felfedeztem benne az egyéniséget és felhívtam a figyelmét arra, hogy igyekezzen valamit kizárólag önmagából adni. Amikor Strausz és Rieger kompozícióit hallotta a fiatal Bartók, akkor feléledt. Ettől kezdve mindig termékenyebb lett és szoros kapcsolatba lépett a modern áramlat leg híresebb képviselőivel, Debussyval és Schönberggel.

— Kodály szintén egyik legkedvesebb tanítványom volt. Feltűnt nagyszerű hangszereles képességeivel.

— Kálmán, Jacobi, Szirmai Albert: három tünnényes tehetsége a magyar operett-zenének. Melyek a legkedvesebb emlékei ezzel a három nagyszerű magyar komponistával kapcsolatban?

— Szirmainál azonnal felismerhető volt, hogy különösképpen a kisebb zenei műfajok, főképpen a dalok felé vonzódott. Formatanulmányait éppen olyan pontosan és szorgalmasan végezte, mint többi társai.